

Kevser Risâlesi, yahut Sırr-ı Innâ A'taynâ

Aynı konuya, daha evvel de değişik sebeplerle birkaç kez temas ettik; şimdi tekraren değinmemizin sebebi şu: Geniş ve dinamik bir okuyucu kitlesine hitap eden aylık Derin Tarih dergisi, Ocak 2016 sayısı ile birlikte okuyucularına derginin eki olarak Üstad Bediüzzaman'a ait "Sırr-ı Innâ A'taynâ Risâlesi"ni hediye etti. Aynı risâle—müellifinin izni-rızâsı olmadığı halde—geçmiş yıllarda başkaları tarafından da neşredilerek piyasaya sürülmüştü. Ne var ki, bu kez durum biraz daha farklı görünüyor: Bu mahrem eserin hem çokça reklam ve duyurusu yapıldı, hem çok sayıda basılarak çok daha geniş bir sahada dağıtımı gerçekleştirilmiş oldu. Her taraftan bize intikal eden konuyla ilgili suallerden de bu kanaate varmak ve aynı neticeyi çıkarmak mümkün.

Derin Tarih dergisinde, aynı konuyla bağlantılı olarak (Mustafa Armağan imzasıyla) hacimli bir yazı yer alıyor. İstifadeye medar bir yazı... Hediye olarak verilen 80 sayfadan müteşekkil **"Sırr-ı Innâ A'taynâ"** isimli kitapçığın baş kısmına ise, yine aynı muhtevada bir "Önsöz" derc edilmiş. Kitapçığın son bölümünde "Sırr-ı Innâ A'taynâ"nın elyazması orijinal Osmanlıca sayfaları yer alıyor. İlk bölümünde ise, bu risâleden bahseden lâhika mektuplarından bazı iktibaslar yapılmış. Netice itibarıyla, ortada emek mahsûlü bir çalışma var. Teknik yönden olduğu kadar, muhtevayı olduğu gibi yansıtmaya cihetinde de herhangi bir problem görünmüyor. Fakat, aynı şeyi bu "mahrem eser"i neşretme usulü, iradesi ve müellifin iznine-ruhsatına uyup uyulmadığı noktası için söylemek kolay değil. Bu meselede bize düşen vazife, işin bu tarafına da bakmak ve müdellel şekilde baktırmaktır.

Külliyyattaki yeri ve önemi

"Sırr-ı Innâ A'taynâ"nın bir diğer ismi, Kevser Sûresinden mülhemen **"Kevser Risâlesi"**dir. Bu risâle, Nur Külliyyatı içindeki yeri ve makamı, Mektûbât isimli eserin Yirmi Dokuzuncu Mektubu ve "Dokuz Kısım"dan ibaret olan bu mektubun "Sekizinci Kısım"dır. Bu kısmın genel ismi "Rumuzât-ı Semâniye Risâlesi" ve bir ismi de "Hurûfât-ı Kur'âniye Risâlesi" olup, yekûnu "Sekiz Remiz"den ibarettir.

Eserin makamı olan yerde şu kısa izahat var:

"Sekizinci Kısım Olan Rumûzât-ı Semâniye: Sekiz Remizdir. Yani, sekiz küçük risâledir. Şu Remizlerin esâsı, ilm-i cifrin mühim bir düstûru ve ulûm-u hafiyenin mühim bir anahtarı ve bir kısım esrâr-ı gaybiye-i Kur'âniye'nin mühim bir miftâhı olan tevâfuktur. İleride başka bir mecmuada neşredileceğinden, buraya derc edilmedi." (Mektûbât, s. 427)

"O sırr-ı mahremi fâş etmeyin!"

Söz konusu "mahrem risâle" uzun zamandır bizim elimizde de var; arşivlerimizde—ufak tefek farklılıklar arzeden—birkaç

nüshası mevcut. Fakat, biz hiçbir zaman bunu matbu olarak neşretme cihetine gitmedik. Zirâ, bu tarz bir neşriyatta bulunmaya müellif-i muhterem Üstad Bediüzzaman'ın emir ve müsaadeleri yok. Sırf, o sebeple... Başkası ne yaparsa yapsın, nasıl düşünürse düşünsün, biz onun izin ve ruhsatını dikkate almaya ve ona göre hareket etmeye kendimizi mecbur ve mükellef biliyoruz. Nitekim, bu mânâyâ gelen ifadelerin bir kısmı, aynı hediye kitapçığın iktibaslar bölümünde de geçiyor.

Meselâ şu ifade:

"...Sırr-ı İnnâ A'taynâ'yı herkes birden anlamaz. Hem, şahsî isimleri böyle mesâil-i ilmiyeye girmemek lâzım olduğundan, o risâle hatta on üç seneden beri elime geçmediğinde isabet var; kardeşlerim dahi onu merak etmesinler." (Emirdağ Lâhikası, s. 182. YAN)

Kastamonu Lâhikasından iktibas edilen bir başka mektupta ise şu ifadeler var:

"...Sırr-ı İnnâ A'taynâ'nın remziyle, on üç, on dört sene sonra, 'Dinsizliği, zındıklığı neşredenler, pek müthiş tokat yiyecekler' deyiş..." (Age, s. 166)

Burada üstü kapalı şekilde sözü edilen "Dinsizliği, zındıklığı neşreden" şahısların isimleri, bahis konusu olan mahrem Kevser Risâlesinde açıkça zikrediliyor. Yani, şahıs isimleri perdesiz şekilde veriliyor. İşte, eser, bilhassa bu sebeple mahrem ve hususî tutuluyor. Esasında, bir üst iktibasta, bunun gerekçesi de ifade ediliyor, **"Şahsî isimler, böyle mesâil-i ilmiyeye girmemek lâzım"** deniliyor. Risâle-i Nur ise, baştan sona "mesâil-i ilmiye" olup, hem mahkemelik olup müdafaası yapılmış, hem bilirkişi (ehl-i vukûf) raporlarıyla teyid edilerek umumî kabule mazhar olmuş, hem de hapis ve sürgünlerle bedelleri ödenerek umum beşere takdim edilen dâvânın sağlaması yapılmış.

"Sırr-ı İnnâ A'taynâ Risâlesi" ise, burada bir istisna teşkil ediyor: Ne basılmış, ne mahkemelik olmuş, ne hakkında bilirkişi raporu var, vesâire... İşte, bu ve benzeri gerekçelerle, söz konusu eser baştan sona mahrem ve hususî tutulmuş, matbu hale getirilerek, içindeki sırrın umuma fâş edilmesine sûret-i kat'îyyede izin, ruhsat verilmemiş. Aynen, "Sırr-ı İnnâ A'taynâ"ya dair bir fıkranın hemen arkasından gelen Üstad'ın şu tek paragraflık mektubunda ifade edildiği gibi:

"Aziz kardeşlerim!

"Sakın bu fıkranın vasıtasıyla, o sırr-ı mahremi fâş etmeyin ve o risâleyi de araştırmayın. Yalnız bu fıkrayı zararsız görseniz haslara gösterebilirsiniz." (Kastamonu Lâhikası, s. 59)

Kastamonu Taşköprü'den bir arkadaşla birlikte, 1992 yazında İnebolu'yu ziyaret ettik. Orada, hemen doğrudan İbrahim Fakazlı'nın işyerine gittik. Lâhika mektuplarında, ondan "Küçük İbrahim" diye söz edilir. Üstad Bediüzzaman'ın has talebelerinden ve hapishane arkadaşlarından olan Fakazlı Ağabeyle (1912-2003) uzun bir sohbetimiz oldu. Arşivinden, Eski Said dönemine ait orijinal eserleri çıkarıp gösterdi. İstanbul'un işgali günlerinde gizli basılan "Hutûvât-ı Sitte" broşürünü görünce hayran kaldık. Çok temiz ve kaliteli bir nüshaydı.

Bir ara söz döndü dolaştı, konu "Sırr-ı İnnâ A'taynâ"ya geldi. Bu meseleye dair bize şunları söyledi:

"Bir ismi Kevser Risâlesi olan bu eser mahremdir. Muhtelif tarihlere ait üç ayrı nüshası var. Tıpatıp aynı değiller. Esasta bir farklılıkları yok. Teferruat bilgilerde bazı ilâveler var. Bunların hepsini okudum. Üstadımız, has talebelerinin bu eseri okumalarına müsaade ediyordu. Fakat, diğer risâleler tarzında bunun tab'edilmesine müsaade etmedi, böyle bir şeye hiç razı olmadı. Ben bu hadisenin bizzat şahidiyim. Bilhassa bu "Sırr-ı İnnâ A'taynâ'yı diğer bütün risâlelerden farklı tutuyordu; yani, matbu şekilde neşrini istemiyordu. İsteyen, hususî olarak temin edip okuyabilir."

Şimdiye kadar olan araştırmalarımızda, biz de bu eserin "matbu şekilde" şu veya bu tarihte neşredilebileceğine dair herhangi bir kayda rastlamış değiliz. Aksine, "Bu sırr-ı mahremi fâş etmeyin" şeklinde tenbih ve tavsiyelerle

karşılaşıyoruz. Şimdi de, hem vâki hem muhtemel suâllere cevap teşkil edecek bazı hususlara kısa bölümler halinde değinmeye çalışalım.

Perde yırtıldı

“Sırr-ı İnnâ A’taynâ”nın matbu şekilde neşredilmesiyle, bu risâle üzerindeki mahremiyet perdesi de bir ölçüde kalkmış veya yırtılmış oldu.

Bu noktada yapacak fazla bir şey olmadığı gibi, kimsenin niyetini sorgulayacak, yahut hesaba çekecek halimiz de yok. Bilvesile, kendi doğrularımızı ifade etmeye çalışıyoruz. Esasen, bizim dışımızda, daha doğrusu bilgimiz, irademiz ve istişaremiz dışında gelişen bir durum. Ayrıca, bu durumun beraberinde müsbet-menfi neler getireceğini de bilemiyoruz. Söz konusu neşriyatı yapanlar, bunun hesabını da yapmış olmalılar diye düşünüyoruz. Ama, biz her şeye rağmen “İnşaaallah zararlı, sakıncalı bir gelişme olmaz; neticesi hayrolur” diye duâ edelim yine de.

Mâlûm “Koruma Kânunu”

“Sırr-ı İnnâ A’taynâ”yı matbu olarak neşretmenin 5816 sayılı Koruma Kânunuyla da doğrudan bir bağlantısı olmasa gerek. Zira, bu risâle, o mahut kânundan evvel telif edilmiş olup mahrem tutulmasının asıl gerekçesi başkadır. Buna rağmen, zamanla lastikli hale getirilen Koruma Kânununun duvarına çarpması yine de ihtimal dahilinde.

Ama, bu kânunu savunanlar, harekete geçip bu meselenin tartışma gündemine taşınmasını göze alabilirler mi? Burası meçhûl ve şimdilik zayıf bir ihtimal olarak görünüyor. Tıpkı, benzer muhtevadaki Beşinci Şuâ’yı tartışmaktan çekindikleri gibi. Bu noktada müzakere edilebilecek husus şu olabilir: Böylesine mahrem olan bir risâleyi neşretmek, acaba “Sırrân tenevveret” düstûruna uyar mı, uymaz mı? Yani, önemli olan prensip meselesidir. Yoksa, korku denen duygunun Bediüzzaman’la ve Risâle-i Nur hizmetiyle uzaktan yakından bir alâkası yoktur.

Beşinci Şuâ ile kıyaslama

“Sırr-ı İnnâ A’taynâ”nın neşredilmesi hadisesini, bir zamanlar mahrem tutulan ve bilâhare mahkemeye intikal ettikten sonra neşrine izin verilen Beşinci Şuâ isimli risâlenin mâcerasıyla kıyaslamak mümkün mü?

Bu suâlin cevabına, doğrudan Üstad Bediüzzaman’ın şu ifadeleriyle başlayalım:

“Beşinci Şuâ, iki sene Denizli ve Ankara mahkemelerinin ellerinde kalıp sonra ...Siracünnur ismindeki büyük mecmuanın âhîrinde yazılmış. Gerçi, evvelce mahrem tutuyorduk. Fakat, madem mahkemeler onu teşhir edip beraatle bize iade ettiler. Demek bir zararı yoktur diye teksirine izin verdim.” (Şuâlar, s. 391)

Mâlûm, “Avamın ve ehl-i ilmin imanını kurtarıp muhafaza eden” Beşinci Şuâ, âhîrzamanda gelip ümmeti fesada verecek olan dehşetli şahısların—isim vermeden—mahiyetlerini izâh edip bildiriyor. Bu risâledeki izahât, o derece sarihtir ki, tereddütlere dahi mahal bırakmıyor. “Sırr-ı İnnâ A’taynâ”da ise, “mahiyet”ten ziyade, o dehşetli şahısların “âkıbet”leri ve ebedî “şekâvet”lerinden bahsediyor. Günahlarının derecesini ve Cehennemdeki mertebelerini—şüphesiz Kur’ân’ın işaretine istinaden—ilm-i cifir ve ebced hesabıyla tahlil ediyor.

Öyle ki, şahıs isimleri tek tek ve gayet açık şekilde zikrediliyor. Dahası, taşıdıkları vasıflar itibariyle onlardan “menhus, münkir, müstebid, zındık, komitacı, mason, Yahudi, Deccal, Süfyan...” tâbirleriyle söz ediliyor. Bu ise, “mahiyetleri”yle birlikte, belki daha ziyade “âkıbetleri”ne dikkat nazarlarını çekmektir. Buradaki teviller, Kevser Suresindeki âyetlerin işaretine istinaden yapıldığı için, ehl-i imandan olan sair kimselerin de red ve itiraz etmemesi lâzım. Kabul edip etmemek ise, ayrı mesele... Dolayısıyla, eserin mâna ve mahiyetinin derkinde bir sıkıntı olmasa gerek. Tartışma veya müzakere noktası ise, bu eseri neşretme ve okuyucuya takdim etme şekli, biçimi, tarzı itibariyle olabilir.

Âhîrzamanda geleceği haber verilen dehşetli şahısların mahiyetini, özellikle Süfyanî Deccal ve komitesinin kim/kimler olduğunu Beşinci Şuâ’yı dikkatle okuyanlar bilir. O risâlede, hemen tamamı mecazî mânâlar taşıyan “tavr-ı aklın haricinde”ki kudsî rivâyetler tevil edilirken, İslâm Deccalı olan Süfyan’ın vasıfları, alâmetleri, hatta bir kısım icraatleri tek tek sıralanıyor. Aynı şekilde, o dehşetli reisin emrine girecek ve ona hizmetkâr olacak “Zeki Sadrâzam” ile “Cesur

Serasker”in kimler olduğu da, “âkil sıddıklar” için şüpheye, tereddüde mahal bırakmayacak şekilde tarif ediliyor.

Dolayısıyla, Beşinci Şuâ başta olmak üzere, o risâledeki hakikatlerle bağlantılı Nur Külliyyatındaki sâir mektuplar, müdafaalar ve bahislerde yer alan bilgiler, bilhassa Nur Talebelerine o “**dehşetli şahıslar**”ın mahiyeti hakkında kat’î bir yakîn veriyor. Öyle ki, farâza “perde-i gayb açılrsa”, tahkik ehli olan o talebelerin bu noktada yakînini değıştirip bozmayacak; belki de ziyadeleştirmeyecek.

Asıl engel, kànunî değıil

Sırr-ı İnnâ A’taynâ’nın metbu şekilde neşredilmesinin önündeki asıl mani Koruma Kànunu veya sâir lastikli kànunlar değıil. Şu hususu rahatlıkla, hatta iddia sûretinde diyebiliriz ki: Bediüzzaman Hazretlerinin Sırr-ı İnnâ A’taynâ için söylediğı “O sırr-ı mahremi fâş etmeyin” emr-i üstadâneleri gibi, 24. Söz’ün Üçüncü Dalı’nda serd edilen hikmetli izâhlar da bu mahrem risâlenin matbaada basılarak fâş ve neşredilmesine izin-ruhsat vermiyor. Hatta, matbu şekilde neşredilerek umurun nazarına sunulmasının, o bahislerdeki “hikmet-i ipham”a ve “sırr-ı teklif ve imtihan”a aykırı düştüğü dahi söylenebilir.

Zira, her defasında “mahrem tutulması” tembihlenen bu risâlede, âhırzamanın o dehşetli şahısları açıkça deşifre ediliyor. Adıyla, sâniyla isimleri sıralanıyor. Günah dereceleriyle birlikte bunların mülhid, zındık ve ehl-i Cehennem olduğı okuyucuya açık şekilde ifşâ ediliyor. İşte, orada yapılan tevil ve tahlillerde “hikmet-i ipham” perdesi bütünüyle açıldığı ve hatta yırtıldığı içindir ki, bizâtihi eserin kendisinin mahrem ve perdeli kalması önemle tavsiye edilmiş. Bu tavsiyelere uyup uymamak, yani Nur Külliyyatında vâzedilen hizmet, neşriyat ve ilânâta dair düstûrlara sadâkatle riayet edip etmemek de, kişinin kendi imtihanıdır. Cenâb-ı Hak, bizi yanlışla düşmekten, yanlışta gitmekten muhafaza eylesin. Bu arada, yasak olsa bile, herhangi bir eseri hususî kitaplığında bulundurmanın kànunen bir sakıncası bulunmadığını hatırlatmış olalım.

Âhırzaman Tarihi

Dikkat ettiğimiz bir diğere ölçü şudur: Üstad Bediüzzaman, Sırr-ı İnnâ A’taynâ isimli risâleyi ne ölçüde nazara vermişse, onun ehemmiyetinden ne kadar bahsetmişse, sâir mektuplarda ne miktarda ona atıfta bulunmuşsa, bizim de bu ölçüyü dikkate alarak hareket etmemiz gerekir diye düşünüyoruz. Bunun eksigi de, fazlası da ürkeklik, aşırılık, yahut fanatiklik gibi ifrat ile tefritin şümûlüne girer. İşte, gerek Âhırzaman Tarihi isimli çalışmamızda ve gerekse sair yazılarımızda buradaki hassas ölçülere bilhassa sadık kalmaya âzamî derecede gayret gösteriyoruz. Yine de, vâki-muhtemel hatalarımızın affını Rabbimizden niyaz ediyoruz.

KISA KISA

Derin Tarih’in eki olarak verilen 80 sayfalık “Sırr-ı İnnâ A’taynâ Risâlesi”nin hiçbir yerinde yayına hazırlayanların, emeğı geçenlerin, hatta “Önsöz”ü yazanın ismi, imzası yok. Bu durum, haliyle bir soru işareti teşkil ediyor.

Önsöz kısmında, merhum Başbakan Adnan Menderes’de haksızlık edilmiş. Sanki 5816 sayılı Koruma Kànununu kendisi bizzat istemiş de, Meclis’ten geçirmiş.

Menderes’i zan ve töhmet altında bırakan, ancak gerçeğı olduğı gibi yansıtmayan bir hata. Bu kànun, arkasında Halk Partisinin bulunduğı Ticanî Vak’asının bir ürünüdür. O gün çoğunluğun bulunmadığı Meclis Genel Kurulundan çok tuhaf bir şekilde geçirildi. Kumpasın arkasında İnönü’nün yanı sıra Bayar da var. Meclis zabıtlarında, Menderes’in, hatta DP’li Halide Edib’in tenkitli konuşmaları da yer alıyor. Bütün bunlara bakarak hüküm vermek icap ediyor.

Mehmet Âkif, Kahraman Orduya ithafen yazdığı İstiklâl Marşı şiirini Safahat isimli eserine almadığı gibi, Üstad Bediüzzaman da, bazı özel sebepler tahtında Sırr-ı İnnâ A'taynâ'yı matbu Nur Külliyyatının dışında tutmuştur. Mahrem kalmasını istemiş, basılarak neşredilmesine asla rıza göstermemiş, müsaade etmemiştir.

@salihoglutatif: Sırr-ı İnnâ A'taynâ, âhırzamanın dehşetli şahıslarını PERDEYİ YIRTARAK tarif edip gösterdiği için, Üstad Bediüzzaman, bu eserin hep PERDELİ kalmasını istedi.

Bediüzzaman, Karadağ'ın başında nidâ ile haykırdı: Kardeşlerim! Ata et, arslana ot atmayınız. Yani, her risâleyi herkese vermeyiniz.

Derin Tarih dergisinin son sayısı ile birlikte dağıtılan "Sırr-ı İnnâ A'taynâ" kitapçığıyla ilgili birkaç noktaya daha temas ettikten sonra, bu konuya şimdilik nihayet verelim.

Gönül isterdi ki: Kitapçığın Önsöz kısmında geçen "Menderes ve 5816 sayılı kânun" ile ilgili ifadelerde suçlayıcı davranmak yerine, daha objektif ve o günlerin Meclis içi ve Meclis dışındaki genel havayı da yansıtan bir üslûp ihtiyar edilmiş olsun. Şu haliyle, bu çağdışı kânun sanki bütünüyle Menderes'in eseriymiş gibi anlaşıyor. Oysa, meselenin iç yüzü çok daha farklı bir durum arz ediyor.

Yine Önsöz kısmında 5816 ile de bağlantılı şekilde şöyle bir ifade geçiyor: "Bu fersude kânunun gücü Bediüzzaman Said Nursî'ye yetmez; yetmediğini zaten kendi hayatında yeterince ispatlanmıştır." Hüküm, elhak doğrudur. Esasta bir problem görünmüyor. Ne var ki, Bediüzzaman, her dönemde esasta savunduğu dâvasını, daima kendi usûl ve prensipleriyle savunagelmış.

Bu "Sırr-ı İnnâ A'taynâ Risâlesi"nin matbu şekilde neşredilmesi meselesinde ise, durum bütünüyle farklı. Bediüzzaman, bu mahrem risalesinin mahkemelik olmasını ve diğer eserleri tarzında bunu savunma pozisyonuna düşmeyi istemiş, ihtiyar etmiş değil. Dolayısıyla, Bediüzzaman'ın istemediği, hatta neşrini men'ettiği bir risâleyi, usûlen hem onun arzusunun hilâfına neşretmek, hem de onun arkasına sığınarak bir savunma pozisyonu geliştirmek doğru olmasa gerek.

Hülâsa: Üstad Bediüzzaman, kendi hizmet tarzı ve metoduyla hareket ettiği için yenilmez ve şimdiye kadar da yenilmedi. Allah etmesin, bir zaaf veya yenilgi söz konusu olması halinde, bunun kendi hatamızın eseri olduğunu kabul etmek durumundayız.

Üstad Bediüzzaman'ın Seyyidlik ve bilhassa Mehdilik meselesi için talebelerine söylediği “Perdeyi yırtmayınız” tavsiyesindeki ölçü, bu risâlenin umuma neşri meselesi için de geçerli. Gerekçesi şudur: Şayet perde yırtılsa ve bu meseleler umumun nazarında perdesiz şekilde medar-ı bahs edilerek münakaşa sûretinde intişar edilse ve yayılsa, zıt yönde iki türlü sakınca zuhûr eder.

Birincisi: Ehl-i din ve diyanet itiraz eder. Ortaya bir dizi “Hayır, o mesele öyle değil, böyledir” içtihatları çıkar. “Falan, ya da adamın kâfir, mühlid, zındık, ehl-i Cehennem olduğunu nereden biliyorsunuz?” manasında itirazlar çoğalır. Tartışma, mahiyette çok âkibete odaklanır. Mesele, bir bataklığa saplanır kalır.

İkincisi: Ehl-i dünya ve ehl-i siyasetten taarruz gelir. Kışkırtılmış duygularla “Nasıl olur da, bizim adamlarımız için böyle en aşağılayıcı tâbirler kullanırsınız?” diye hücumvârî davranışlar zuhûr edebilir.

Oysa, “Sırrân tenevveret” ve “Sırrân beyânen” kâidesince, Nur dâvâsına karşı ehl-i dünya ve ehl-i siyaseti kışkırtmamak, saldırtmamak da bir hizmet düstûrudur.

Bilvesile, şu hususa temas etmekte fayda var: Kevser Sûresinde, geniş ve uzun bir zamanı içine alan “Âhırzaman”nın şifreleri var. Bilhassa, âyetlerin sonunda yer alan “Kevser, Venhar ve Ebter” tâbirlerinde... Meselâ:

* “Kevser” tâbirinin İstanbul’un fethiyle ciddi bir münasebeti bulunduğu gibi, aynı zamanda “Kevser-i Kur’âniye çeşmesinden akan” Risâle-i Nur ile de çok yakın bir alâkası vardır.

* “Venhar” tâbirinin mânâ tahtında “kan dökmek” ve “kurban kesmek” gibi, 1807-8’de olduğu gibi zındıka komitesinin tertibiyle Halife Sultanların kanını dökmek ve Yeniçeri Ocağını söndürerek binlerce askerin kanını dökmek (1826) gibi dehşetli hadiselerle olan işaretler de mevcut.

* “Ebter” tâbirinde ise, âhırzamanda gelecek dehşetli şahıslara kuvvetli işaretler yer alıyor. Soyu, zürriyeti kesikler, Hilâfet-i İslâmiyenin önünü keserek ve Şeâir-i İslâmiyeye darbe vurarak, aslında mahiyetlerinin ne olduğunu ef’alleriyle ilân ve ispat ediyorlar.